

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petič-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slavnost 600 letnice.

Četrtek 12. julija. Tudi danes nam je možno poročati le bolj na tesno. Ob 8. zjutraj bila je stolna cerkev napolnena dostojanstvenikov in odličnega občinstva. Točno ob napovedanej uri začeli so se iz daljave vedno bolj približevajoči se živio-klici in cesar vzprijet pred cerkvijo in v cerkvi po knezoškofu, šel je v sprevedu pod baldahinom, kateri so nosili 4 pekovski mojstri (pekovski mojstri imajo namreč posebno pravico) mimo globoko se klanjajočega občinstva pred veliki altar ter se udeležil sv. maše, katero je služil knezoškof Pogačar. Slovesna maša, zložena po g. Försterji in sploh ves muzikalni del izvel se je s toliko izbornostjo, da je bilo vse zavzeto. Tak uspeh je možen le tam, kjer sodelujejo tako izvrstne moči kakor včeraj in to pod vodstvom veščaka, kakoršen je g. Förster.

Po maši ogledal si je cesar pred stolno cerkvijo postavljene dolenjske garde in veterane, izrazil jim Svojo Najvišjo zadovoljnost in potem mej frenetičnimi živio-klici peljal se nazaj v deželni dvorec, kjer je vsprejemal v svdiijenci deželni zbor, dvorne dostojanstvenike, duhovščino pod vodstvom knezoškofa Pogačarja, častnike, oblastnike, korporacije in deputacije. Dotične nagovore in odgovore zaradi pičlosti prostora priobčimo v bodočem listu.

Opoludne otvoril je minister poljedelstva, grof Falkenhayn, poljedelsko razstavo v Lattermanovem drevoredu. Ta razstava ni ogromno velika, a vseskozi dovršena in vsacemu prav toplo priporočamo, da jo obiše. Videl bo tu razna plemena goveje živine v tako lepih eksemplarih, da redkokdaj take, na drugem krilu pa razne poljedelske stroje razstavljene. Zanimanje za razstavo pa je izredno živo, jedva so jo otvorili in v pol ure bilo je že polno občinstva in povpraševanje in pogajanje za kmetijske stroje v najboljšem teku. V prvej uri bilo je že več strojev prodanih. Posebno ugodna je poskuševalnica. Tu toči „Vinorejska šola na Slapu“ svojo izvrstno kapljico, g. Juvačič izbornega starega Bizeljanca, g. Lužar pa prav dobro namizno vino. Na drugej strani pa se dobi Auer-jevo, Kozler-jevo in Schreiner-jevo pivo, a da pri tem človeka glad ne prevzame, prodajajo se tudi jako dobra mrzla jedila.

Ob 8. uri zvečer pričela je slavnostna predstava v deželnem, elegantno obnovljenem gledališču. Ker je bil ustop dovoljen le omejenemu številu in to le proti temu, da se pride „v parée“, kazalo je vse gledališče ranavado lepo sliko elegancije, bogastva in lepote. Cesar bil je vsprejet in nazdravljen navdušenimi in ponavljajočimi se živio-klici. Prva točka vsporeda bila je jako dobro svirana „Cesarska ouvertura od Viljema Westmayer-ja.“ Na to nastopi gospica Hedvika pl. Lehmann-ova in deklamuje Gregorčičevo pesen „Pozdrav“, ki slove:

Očetov carskih slavni sin,
Dedič njih kron in njih vrlin,
Oj car države neizmérne,
Vladár mogočnih Tí dežel,
Vodník neštétih Tí krdél,
Vladár in oče Kranje vérne,

Pozdravljen bodi nam gorkó,
Pozdravljen bodi tu srčno,
Ponóšna in junaška Kranja,
Z ljubečim srcem se Ti klanja! —
Država Tvoja je prostrana,
A večje Tvoje je srcé;
Za ljudstva vsa, ki v skrb Ti dana,
Občutke v njem gojiš gorké,
Kot oče vladaš nad rodóvi,
A ti so zvesti Ti sinóvi!
Sinóve té kot ravnopravne
In polnoletne si prozvál,
Pravice vstavne in naravne
In národne si jim podál.
Nam tudi zlati zor vstajenja
Pod žezlom Tvojim sinil je,
In žár veselega življenja
Slovenski svet prošnil je!
Kakó bi pač naš rod vesel
Očeta — Tebe ne vsprijél?
Navdušeno Te v svoji sredi,
Oj mili car, pozdravljamo,
Ognjeno v materni besedi
Srcá Ti čute javljamo:
Bog živi, carski Te gospód,
Na vék carúj Tvoj slavni ród!

Deklamacija bila je vrlo dobra, gospica pl. Lehmann-ova ima sonoren, čist glas in ume vsakej besedi, vsakemu stavku dati primeren naglas in v obče napraviti na poslušalce najboljši utis. V tretjej točki nastopil je čitalniški pevski zbor in pel pod vodstvom g. Gerbič-a slednjega krasno slavnostno kantato, zloženo na besede S. Gregorčič-a, priobčene v našem listu. Da je bil moški zbor izvrsten, tega ne treba zagotavljam. Pevci bili so popolnem kos lepej skladbi in sila čilih in čistih glasov nenavadno močnega zbora kazala se je proti koncu kantate s prav velikim efektom.

Potem pelo je filharmonično društvo Händel-ov „Halleluja“, zatem pa so prišle tri žive podobe: 1. Rudolf Habsburški slovesno podeli svojima sinovoma Rudolfu in Albrehtu na državnem zboru v Augsburgu Avstrijo, Štirsko, Koroško in Kranjsko dné 27. decembra leta 1282. 2. Herbart pl. Auersperg pelje Kranjce proti Turkom pri Budački leta 1566; 3. Oznanjevanje miru in povratka Kranjske pod avstrijsko vladarstvo na Glavnem trgu v Ljubljani leta 1814.

Vse tri podobe bile so prav lepe, skrbno in z umetniškim okusom sestavljene in dovršene. Več o tem pozneje.

Ko smo po končanej predstavi stopili iz gledališča, bili smo uprav omamljeni, kajti mesto bliščelo je v neštevilnih lučicah in vsa „Zvezda“ žarila je od tisočerih lampijonov, beagaličnega ognja, transparentov, napisov. Bil je čaroben prizor in vsacemu se je dozdevalo, kakor bi bil zamaknjen v divno orientalsko bajko. Vse požurilo se je ogledat si razsvetljavo, a to bil je mučen posel, kajti vse ulice, vsi trgi od začetka Dunajske ceste pa doli na Poljane in Krakovo bili so natlačene občinstva, ki je privrelo od vseh strani. Težko je določiti, koliko je bilo tujcev v mestu, ne prisvajamo si v tem odločne sodbe,

a to si dovoljujemo zabeležiti, da so ljudje trdili, da je več nego 50.000 tujcev v Ljubljani in da je neovrgljiv faktum, da jih je samo z jednim vlakom prišlo blizu 2000. Vsi domači in tuji pa so polni hvale o razsvetljavi, ki ostane vsem nepozabljiva. Cesar sam izvolil je, ko si jo je ogledal, pozvati mestnega župana g. Grassellija pred se in izraziti mu najmilostnejše Svojo Najvišjo zadovoljnost.

Razsvetljava bila je tako splošna, da niti jedno okno ni bilo brez luči, večine hiš pa so imele na okrajkih prave ognjene pasove, napisi in „transparenti“ pa so preštevilni, da bi jih mogli naštevati. Dunajska cesta bila je v jednej luči in posebno lep prizor bil je pred Tavčarjevo palačo, kjer so bogato razsvetljena slavnostna vrata, deželna bolnica in Meddjatova prelepa nadičena hiša in omenjena palača delate priprjetno skupino. Na dalje odlikovala se je Grumnikova bogato in umeteljno ozaljšana in prikladno razsvetljena hiša, elegantno obnovljeni „Hotel Elefant“, hiša Bayerjeva, Luckmannova z monogramom cesarjevim v plinovej luči, kranjska hranilnica, Čitalnica z belo modro-rudečimi lučicami, transparenti, nunska cerkev, kranjska hranilnica, semenišče (lep transparent „Ave Caesar“!), gimnazija in Mahrov zavod, pred katerima so dijaki stali z bakljami v rokah, hiše na Velikem trgu itd. Mej mostovi bil je najlepši Frančiškanski most, na njem pa najlepši razgled.

Frančiškanska cerkev s svojo mogočno fasado in velikim kipom matere božje na vrhu bila je polna migljajočih lučic, iz samostanskih oken klicali so raznobojni transparenti: Slava!, na drugej strani odlikovali so se prostori Ljubljanskih veteranov, z Grada blesteli so obrisi oken v ognjenih potezah, zvonika stolne cerkve obvita sta bila na vrhu s plamtečimi vencí, most sam pa ves v zelenji in zastavah in migljajočih lučicah, k temu pa še vse hiše, kar jih doseže oko, v enakem slavnostnem svitu. Ni čuda, da se je iz vsacih prs čul vsklik: „Krasno, prelepo! Ljubljana se je v istini skazala!“ Prav lepi transparenti bili so tudi v Alojzijevišči, ki so kazali v velikih lepih črkah besedi: „Zvesti cesarju“ in pred Mahrovo hišo plino-plamteči napis „Viribus unitis!“, dasi bi bili želeli, da bi se bilo temu prelepemu gaslu dalo izraz tudi s tem, da bi se bil dovolil prostor vsaj jednej trobojnici na zavodu, kjer se vzgaja toliko jugoslovanske mladine.

Stari častitljivi rotovž omeniti treba posebno častno. Dekoracije na njem izvedene so bile posebno finim okusom in z dekoracijo skladala se je razsvetljava v jako lepo sliko, posestniki hiš na Velikem trgu so si pa tudi pošteno prizadevali, pokazati svojo iznajdljivost. Tudi Turjaški trg, trg pred sv. Jakobom bila sta prav slikovito lepa. Ni možno povedati vsega in navajati za danes več imen; zadostuje naj, da je Ljubljana pokazala, kaj premore in zna in da smo v tem patrijotičnem delu bili vsi jedne misli, jednega srca. Pri vsej razsvetljavi, pri tolikej množini ljudstva, pri hudej gnječi in vročini pa ni bilo niti najmanjšega nereda.

Cesar se je ob 3. uri pripeljal v razstavo za kulturno-zgodovinske stvari in domačo obrtnijo

v realko, kjer je v prvem nadstropju razstava urejena. Vse poslopje je krasno okinčano. V veži je čakal odsek za razstavo z. g. Bürgerjem na čelu, deželni glavar grof Thurn in deželni odborniki Deschmann, Murnik, in dr. Vošnjak in vse učiteljstvo realke. Ob obeh straneh so bili postavljeni učenci, ki so pri ustupu cesarjevem zapeli cesarsko himno. Cesar je bil po potu do realke od obilno zbranega ljudstva in po ustupu z navdušenimi živio-klici pozdravljen. Potem si je ogledal razstavo v vseh oddelkih in se za vsako stvar zanimal. Pri oddelkih so ga pričakovali razstavjalci. V spremstvu cesarjevem so bili general-adjutant baron Mondel, fcm. baron Kuhn, ministerski predsednik grof Taaffe, deželni predsednik baron Winkler itd. Cesar je več ko pol ure mudil se v razstavi in jako uljudno razgovarjal z razstavjalci. Iz razstave je cesar šel si šolske sobe ogledat. Ko je zapustil realko, se je prav pohvalno izrazil o razstavi.

Od tod se je cesar peljal v **poljedelsko razstavo** pod Tivoli. Po vsej cesti od zvezde naprej, po Dunajski in Marije Terezije cesti do uroda v razstavo je stalo ljudstvo natlačeno in z neprenehljivimi živio-klici pozdravljalo cesarja. Pred razstavo je čakal odbor kmetijske družbe z g. baron Wurzbachom in g. podpredsednikom Sevnikom na čelu. Cesar si je najprej ogledal živinsko razstavo in pohvalil živinorejce, ki so zares lepe eksemplare rogatega živine, kaci 100 kosov, razpostavili. Potem je šel cesar v poskuševalni paviljon. Poskusil je Kozlerjevega piva ter se dalje časa ustavil pri oddelku Slapske šole, kjer se toči izvrstno šolsko vino. Deželni odbornik dr. Vošnjak je prosil cesarja, naj blagovoli pokusiti Slapskega vina. Cesar pokusi je črnega burgundca in belega rulandca. Zlasti slednji mu je jako dopel. Vprašal je o šolskih uspehih in sploh o vinorejnih razmerah na Kranjskem. Predno je šel naprej, dal si je še jedenkrat natočiti rulandca in ga jako pohvalil. Potem so tudi gospodje iz cesarskega spremstva, grof Taaffe, general-adjutant Mondel, fcm. baron Kuhn in drugi pokušali ter se vsi izrekli, da je Slapski rulandec dobra kapljica. Cesar si je potem še ogledal sirarijo in poljedelske stroje ter se odpeljal v bolnico.

V deželni bolnici je najprej šel skozi notranji oddelek v kapelo, kjer je pokleknil in molil. Primariji in sekundariji so čakali cesarja pri svojih oddelkih ter ga spremljali po sobah. Cesar je pri svojih vprašanjih pokazal, da mu je natanko znana notranja organizacija bolnišnic. Zahteval je konečno videti tudi oddelek za blazne in vprašal, ali ni deželne blaznice, ker je ni v programu. Ko se mu je povedalo, da je na Studenci in da do tja ni daleč od prostora, kjer bodo vojaške vaje, odločil je obiskovanje za drugi dan. Ko je zapustil bolnico, pohvalil je vodstvo, zdravnike in usmiljene sestre, rekoč, da je vse v najlepšem redu.

Danes zjutraj ob 1/2 7. uri se je cesar peljal k pregledovanju garnizije po Šentpeterski cesti skozi Vodmat. Po cesti do Most so ob obeh straneh postavljeni mlaji, pri hiši župana Bavdeka pa stoji ličen slavalok, prav originalno napravljen tako, da se ob obeh straneh odri, na katerih so stale bele oblečene deklice. Na vse zgodaj prihajali so že ljudje iz sosednjih vasij, da jih je bilo več tisoč zbranih. Pod slavalokom je stalo trideset deklet v črni obleki s pečami na glavi, potem šentpeterska duhovščina, šolska mladež z zastavami v rokah in župan z občinskim odborom. Ko se cesar ob 3/4 7. pripelje, pozdravljajo ga tisočeri živio klici. Cesar da precej ustaviti voz ter stopi iz njega. Župan Bavdek ga nagovori seveda slovenski in poudarja da, kakor naši dedje in pradedje, bodo Slovenci za vse čase zvesti ostali slavni vladarski hiši. Potem cesarju izroči županova hči lep šopek s primernim nagovorom. Cesar vzame šopek in se vidno ganjen po tolikej ljubavi naroda do Njega zahvaljuje. Govori z županom in si da predstaviti občinske odbornike. Ko se cesar naprej pelje, ga spremljajo neprenehljivi živio-klici.

Po končanem pregledovanju garnizije se je cesar peljal v blaznico pri Studenci. Ker to obiskovanje ni bilo v programu, se tudi poslopje ni moglo v naglici tako okinčati, kakor bi se bilo sicer zgo-

dilo. Storilo se je pa, kar se je v kratkem času dalo. Vihrale so cesarske in deželne zastave iznad poslopij in uhod je bil zelenjem ozaljšan. Cesarja so pričakovali: deželni glavar grof Thurn z deželnim odbornikom dr. Vošnjakom, g. vladni svetovalec Valenta, primarij dr. Bleiweis, adjunkt dr. Preinč in usmiljene sestre. Po pozdravu si je cesar ogledal vse sobe, spremljan od ravnatelja Valente, primarija dr. Bleiweisa in ostalih gospodov. Lega je cesarju močno dopadala in izrekel je o dobrem stanju poslopja, o snažnosti in redu Svojo pohvalo. Ko je cesar baval se v blaznici, poizvedeli so o Njegovem prihodu v sosednjih vaseh in prihitelo je na stotine ljudi, ki so pri odhodu z burnimi živio-klici razodevali svoje neizmerno veselje nad nepričakovanim prihodom Nj. Veličanstva.

Dolenjska deputacija za gradnje dolenjske železnice, obstoječa iz poslancev grofa Alb. Margherija in prof. Šukljeta ter iz občinskih zastopnikov Vertačiča (Novomesto), Prosenika (Metlika) in Šusteršiča (Črnomelj), bila je danes v avdienci od Nj. Veličanstva premilostljivo sprejeta. Nagovoril ga je v imenu sodrugov prof. Šuklje; presvetli cesar je blagovolil se izražati, da priznava potrebo te železnice, da se bode pustil poročati o prošnji Dolenjcev ter da se bode zgodilo v tej zadevi, kar je le mogoče. Na opombo g. grofa Margherija poudarjalo je Nj. Veličanstvo, da bode jako draga proga preko Arlberga v 1 1/2 letu gotova in da bodejo potem druge železnice lahko na vrsto prišle. O finančnem stanju Dolenjcev izražal se je presvetli vladar: „Nicht wahr, Capital gibt es wenig unter der Bevölkerung?“, kar je morala deputacija seveda povsem potrditi. Konečno popraševal je presvetli cesar člana deputacije g. Vertačiča, kje da je bil odlikovan z zlato kolajno in, ko le-ta odgovori, da v bojih l. 1848—49, se cesar milostno nasmehlja ter opomni: „Eine lange Zeit! da sind Sie noch merkwürdig frisch geblieben!“

Deputacija, očarana po ljubeznivosti presvetlega vladarja, zapustila je Najvišji dvor z veselo nado, da se bode morda vendar jedenkrat uresničila najiskrenejša želja vse dolenjske strani — železnica!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. julija.

V **tirolskem** deželnem zboru govoril je rektor vseučilišča dr. Steinlechner energično proti nasvetu, da bi se po deželi nastavili manje kvalifikovani zdravniki. — Mestnej občini Tridentki dovoli se deželni prinos k zgradbi normalne vojašnice, ter se doklada občin za odgon zviša za polovico. — Na to zaključil deželni glavar zbor s hoch-klicem na cesarja, zahvaljujoč se deželnemu namestniku za njega vspešno požrtvovalno delovanje.

V **torek** stavil je v **dalmatinskem** deželnem zboru dr. Klaič in dvaindvajset tovarišev naslednji predlog: „Dalmatinski deželni zbor izraža na podlagi § 19 deželnega reda vladi Nj. Veličanstva željo, da naj bi se v najvišjeji deželneji upravi opustilo združenje administrativne in vojaške sile v osobi jednega vojaka ter da se naj da Dalmaciji, kakor vsem drugim avstrijskim deželam, civilen deželni namestnik. Deželnemu odboru se naroča, ta ukrep deželnega zbora z najvspešnejšo utemeljitvijo priobčiti ministru prvomestniku na Dunaj.“ — Po prečitani tega predloga izjavi predsednik zboru conte Vojnovič, da je neustaven in torej ne gre obravnavati ga v deželnem zboru. Večina zapusti potem ostentativno zbornico ter telegrafuje takoj ministru Taaffeju, proseč ga za odreditev, da se pravice ljudskega zastopa ne bodo več krčile.

Hrvaška prestolnica nikakor ni mogla izposlovati od ogerske vlade ugodnega loterijskega posojila. Veliko število uplivnih Zagrebških meščanov namerava v drugej polovici julija sklicati tabor ter naročiti hrvaškim državnim poslancem, da interpelirajo finančnega ministra, zakaj se Zagrebškemu mestnemu posojilu ni podelila nikakršna ugodnost.

Vprašanje države.

Že dolgo časa nedognano vprašanje o tributu vzhodne **Rumelije** bliža se svojemu koncu. Veliki vezir je ob priliki navzočnosti Aleka paše v Carigradu za trdno obljubil, da otomanska vlada na tistem pritrjuje sklenjeni postavi provincijalnega sa-

bora o znižanju tributa, ter da je voljna ta ukrep tudi v oficijalni obliki priznati, kadar bodo vlasti Berolinske pogodbe temu ukrepu pritrdile.

V zadnji seji **angleške** spodnje zbornice priobčil je Mr. Childers provizorično pogodbo z družbo Sueškega kanala glede naprave drugega kanala ter pridejal, da hoče vlada za to zgradbo potrebnih 8 milijonov funtov pokriti s posojilom. — Mr. Gladstone odgovoril je naslednje na dotično vprašanje Northcote-a: Zadnje 24 ure iz Madagaskarja došla poročila pravijo, da je francoski admiral zapovedal angleškemu konzulu v Tamatave, da ima v 24 urah zapustiti mesto. Mej tem kratkim obrokem pa je umrl konzul. Francoski admiral povabil je Angleže, da se udeležijo pogreba. Prišli so v velikem številu; tudi mnogo oficirjev in pomorščakov vojne ladije „Dryad“ je bilo poleg. Na to pa je francoski admiral pretrgal zvezo mej angleško ladijo in suho zemljo. Angleškemu kapitanu je bilo le dovoljeno ustno pritožiti se. Francozi so zaprli tajnika angleškega konzula in pa misijonarja Schaw-a, katera se dolžita, da sta dopisovala s sovražnikom. Okončevaje to poročilo pravi premier, da mora sedaj še dočakati popolnejše informacije o tej zadevi od francoske vlade, da po njej potem uravna svoje stališče v tem vprašanju.

Dopisi.

Iz Litije 11. julija. [Izv. dop.] Dasi tudi je predvečer nenadno močno deževalo, ni nas motilo, da bi ne storili svoje dolžnosti, da ne bi okinčali našega trga, pred vsem pa poslopja, mimo katerih se Najvišji gost pelje to je postaja in poslopje okrajnega glavarstva. Pred vsem moram tu omeniti postaje železnične. Res pokazalo se je, da je vodstvo dekoriranja bilo v večjih rokah, s tako modro premišljenostjo in tako okusno dekorirane nismo si mislili postaje. Najbolje iznenadilo nas je pa, da se jedino tu, dasiravno se je nekaj drugače godilo, pri tej priložnosti naše lepe deželno-narodne trobojnice ni zaničevalo, marveč enakomerno skoraj z državnimi in črno-rumenimi vrstilo.

Tudi poslopje c. kr. okrajnega glavarstva bilo je kaj okusno ozaljšano. Žalibog, da je poslopje za drevjem zelo nepovoljno postavljeno in se dekoracija ni mogla v popolni meri razvideti.

In ako smo pogledali od tu v trg, iznenadilo nas je veliko število zastav, kojih je bilo gotovo nad 50 in sicer samo velicij nad štiri metre dolžih, pred vsem pa smo zapazili na najstarejih hišah, ki sta še iz Valvazorjeve dobe, najdalje zastave. Vsokako pa so nam zastave razobešene pokazale, da Litija se ne sramuje pokazati svojega narodnega lica. Le o nekej neljubi metamorfozi neke deželno-narodne zastave bi omenil, ako bi sicer veseli dan ne obrisal te neljube stvari in se ono gotovo ni neprosto voljno zgodilo.

Praznovanje te svečanosti smo pričeli s sveto mašo ob 8. uri, katere se je udeležilo v prvej vrsti vse činovništvo, šolska mladina in mnogo družega občinstva in pri kateri je gotovo mnogo vročih želja in molitev se storilo, da nam dobrotni vladar še mnogo mnogo let k naše sreči milo in pravično vlada in da bi še zopet stoletja srečno spojeni bili s slavno našo vladarsko hišo. Po maši vrnila se je šolska mladina v šolske prostore, kjer jej je gospod nadučitelj s primernim govorom razložil pomen praznika in ji priporočal ljubezen in udanost do slavne vladarske hiše, nato pa jim je v spomin današnje slavnosti razdelil knjižice.

Popoldne pričelo se je pa še le pravo praznovanje, kajti zdaj smo imeli osrečeni biti po Najvišji navzočnosti v naše sredi. Točno o polu štirih pričelo nam je milo doneče zvonjenje naznanjati, da se bliža zaželjeni srečni čas. V gostih trumah hitelo je na tisoče občinstva na kolodvor. Kmulu, ko je čestita duhovščina v cerkveni obleki s cerkveno zastavo in spremljana od tukajšnjih uradnikov prišla na kolodvor, prikaže se vlak, grom topičev se razlega in vsakemu zna se veselje in srčna želja, videti svojega milega vladarja, na obrazu. Ko dvorni vlak obstane, zapojó šolarčki cesarsko pesem; nato poda princesinja Windischgrätzova svitlemu cesarju šopek. Zdaj se prične predstavljanje, pri katerem se je miloba svitlega vladarja očitno razodevala. Ko Ga tudi naš občinski predstojnik v našem milem

jeziku pozdravi in mu srečo in blagor želi, bilo je navdušenje v največji meri in čulo se je iz tisoč grl krepko, da je župan nam vsem iz srca govoril, kajti tako navdušeno se je razlegal veseli klic „živio,“ ki je še le ponehal, ko je bil vlak z milim vladarjem že daleč iz kolodvora.

S Krškega 11. julija. [Izv. dop.] (Slavnost Habsburške 600letnice) se je posebno po mestih dostojno obhajala. So pa tudi mesta najprimernejši kraji za zgodovinske svečanosti, zlasti za take, pri katerih se slavi vladanje dinastičnega rodu. Mesta so namreč tista bivališča, katera imajo zahvaliti svojo ustanovitev vladarskim rodovinom. Nekaj je slovenskih mest, ki so nastala po danih predpravicah iz rok Habsburških vladarjev. K tem prištevamo tudi nad 400 let staro Krško mesto s svojo uniformirano meščansko gardo jednake starosti. Z drugimi mesti vred je naše Habsburškim vladarjem hvaležno za svojo preteklost in sedanjost. Nikdar ne bi moglo tukaj stati lepo število hiš s precej zadovoljnim prebivalstvom, ako ne bi bil cesar Friderik III. leta 1475. dal temu kraju mestne in tržne pravice, in gotovo bi bil ta kraj propadel v najnovejšem času, ko so mestne pravice svojo prejšnjo veljavo zgubile, ako ne bi bil sedanji presvitli cesar odločil, da je Krško sedež obilnim c. kr. uradom, ki dajejo mestu veliko veljavo, prednost in dobiček. Ni umetna, ne blinjena, marveč naravna je hvaležnost, ki se pri nas, kakor tudi po drugih mestih razodeva pri vsaki priliki, ko se more očitno pokazati udanost do naše presvitle Habsburške rodovine. — Kako je naša mestna občina, združena z zastopniki kmetijskih občin iz celega sodnijskega okraja izjavila svoje sočutje o priliki te svečanosti do presvitlega cesarja, do sedanjega ministrskega predsednika in do deželnega predsednika kranjskega, o tem je poročal že drug dopisnik. Meni preostaja samo poročati še, kako je naše „bralno društvo“ in kako je šolska mladina to slavnost obhajala. Vrli pevski zbor našega bralnega društva se še nikoli ni toliko trudil in v tolikih vajah se pripravljal za kako besedo, kakor zdaj. Dvorana bralnega društva za to cesarsko besedo je bila pod spretnim vodstvom v tej in drugih zadevah zaslužnega občinskega tajnika g. Kurenta tako okusno opravljena, kakor se je le dalo; že vhod v dvorano kraj g. Gregoričevega vrtiča je bil tako okusno z zastavami, lampijoni in balončki okrašen, da je bilo kaj. Počastili pa te svečanosti neso samo društveniki, marveč vsa odlična gospoda v našem mestu. Videli smo: c. kr. okrajnega glavarja Weigleina, prečastitega starčka, častnega korarja in dekana Leskovškega g. Poljaka, župana, državnega in deželnega poslanca g. Pfeiferja, društvenega predsednika, odvetnika g. Mencingerja i. dr. Tej in drugej zbranej gospodi pa je stal na čelu domoljubni in simpatični naš okrajni sodnik g. Vencajz, kajti stal je na krasno okinčanem odru, kakor že večkrat poprej, tako tudi danes, kot pevovodja pri svojem jako dobro izvežbanem pevskem zboru, obstoječem iz učiteljev, uradnikov in jednega duhovnika (tenorist g. Verbajz iz Leskovca). Dovoljeno petje smo že prej večkrat slišali iz jasnih grl naših gospodov pevcev, ali take popolnosti se niti zdaj nadejali nismo. Z veliko natančnostjo je pel zbor Ipavčevo „Molitev“, kvartet pa Abtovega „brodarja“. Največjo zaslugo pa si je pridobil zbor s prednašanjem težkega pa krasnega Ipavičevega zbora „Kdo je mar?“ Predzadnja točka je bila pa jedro slavnostne besede, namreč slavnostna deklamacija, to je izvirna pesen, katero je društveni predsednik gosp. dr. Mencinger nalašč v ta namen zložil. Opisuje v njej v glavnih potezih Kranjsko deželo in njeno zgodovino. Prednašal jo je prav primerno društveni odbornik g. dr. Zupanec. K sklepu se je pela cesarska pesen in društveniki so zadovoljno odhajali pri bengalični razsvetljavi na g. Gregoričev vrt, kjer so godci in pevci občinstvo še dalje razveseljevali.

Šolska mladina tukajšnje meščanske in ljudske šole pa je 11. t. m. ta imenitni zgodovinski dan tako le častila: Po slovesni sv. maši, pri kateri je kvartet pevcev izvrstno pel, podala se je

mladež z učiteljstvom, stariščin in različno gospodo v primerno okinčano dvorano. Najprvo razložita voditelja obeh šol v slovenskem in nemškem jeziku pomen današnje slavnosti, na kar zapoje otroci cesarsko pesen. Učenec meščanske šole imel je na to govor zgodovinskega obsega, razlagajoč, da so se ravno nekateri kraji v sedanjem Krškem glavarstvu bili leta 1229 prvi Avstriji pridružili. Učenci zdaj zapoje pesen „Mein Oesterreich“. Otroci ljudske in meščanske šole predstavljali so potem prav dobro otroško igro „Stari vojak“, (poslovenila Barbika Höchtl, izdal Tomšič). Ko se je še nekaj pesnij odpelo, razdelilo se je še 180 od občine darovanih spominskih knjižic „Habsburški rod“.

Iz Senožec 12. julija [Izv. dop.] — Dovolite mi, da Vam sporočam, kakó se je obhajala v 11. dan t. m. slovesnost šeststoletnice v naši štiri-razredni narodni šoli. Po slovesni sv. maši ob 8. uri, pri kateri so peli šolski otroci, zbrali so se otroci vseh razredov v sobi II. razreda, ki je bila prav okusno ter slavnosti primerno okrašena. Počastili so slavnost s svojo navzočnostjo g. župnik, g. predsednik krajnega šolskega sveta in župan, nekaj g. članov kr. šolskega sveta ter več druge tukajšnje gospode obojega spola. Slavnost sama pa se je vršila po naslednjem vzporedju: 1. Pojasnitev slavnostnega dne na podlagi zgodovine po g. nadučitelji. 2. Cesarska himna. 3. Deklamacija: „Vojška“. 4. Pesen: „Veseli se čuje se povsod.“ 5. Deklamacija: „O Njega Veličanstva cesarja Frana Josipa I. slavnem prihodu v Ljubljano v 11. dan julija 1883.“ 6. Pesen: „Pozdravljam domovina te!“ 7. Deklamacija: „Rudolf Habsburški“. 8. Deklamacija: „Lavdon“. 9. Pesen: „Radost iz lica nam žari.“ 10. Deklamacija: „Slovenska cesarska pesen.“ (zložil Filodemus). 11. Deklamacija: „Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju Franu Josipu I.“ — 12. Pesen: „Moj dom.“ 13. Deklamacija: „Slovenec sem.“ — 14. Deklamacija: „Vojakom za slovo.“ — 15. Deklamacija: „Vrli Slovenec“. 16. Pesen: „Kranjska z Avstrijo“. 17. „Cesarska himna“. — Najodličnejši učenci odličili so se spomenskimi svetinjami, mej vse učence dveh višjih razredov in mej zmožnejše nižjih dveh pa se je razdelilo slavnostnih knjižic „Habsburški rod.“ —

Po dovršeni slovesnosti pa se je šolska deca pogostila s pivom, sirom, štruklji in drugim. Spomin na ta dan ostane gotovo vsej šolski mladini trajen za vse žive dni!

Domače stvari.

— (Cesar na c. kr. velikej realki.) Včeraj popoldne ob 3. uri, ko je prišel presvitli cesar v prazgodovinsko in obrtno razstavo, predstavil mu je šolski svetovalec direktor Mrhal tudi ves učiteljski zbor c. kr. velike realke. Njegovo Veličanstvo je blagovolilo vse gg. profesorje zaporedom nagovoriti, izprašuje vsakega posebej, kaj uči, koliko časa že služi, kje je študiral itd. Učitelja slovenščine je vprašal, če je slovenski jezik na realki obligatni učni predmet. Mej tem, ko se je cesar mudil v razstavi, šli so učenci iz veže, kjer so s cesarsko himno pozdravili presvetlega vladarja, v drugo nadstropje v svoje učilnice, kamor krene tudi cesar prišedši iz razstave, spremljan od Svojega generalnega adjutanta fml. Mondela in dveh pobočnih adjutantov, od Nj. ekselencije ministrskega predsednika grofa Taaffeja, g. dež. predsednika barona Winklerja in od vsega učiteljskega zbora. Njegovo Veličanstvo stopi v I. razred ter veli izpraševati dva učenca iz prirodoписа, potem v III. razredu spet dva iz matematike, v IV. iz cerkvene zgodovine in v VI. iz kemije. Učenci so vsi prav dobro in srčno odgovarjali, kar je cesarja vidno veselilo, kajti ves čas je dobrosrčno prikimoval z glavo. V sedmih šoli si je cesar dal predstaviti tista dva abiturijenta, ki sta maturo prebila z odliko, t. j. Fabijanija (Slovenca) iz Kobdila na Krasu in Kordina (Nemca) iz Ljubljane. Vprašal ju je, od kod sta, katere narodnosti, kaj in kje bosta študirala itd. Potem si je Nj. Veli-

čanstvo ogledalo še prirodoписni in prirodoсловni kabinet in telovadnico, katera je bila okusno dekorirana s portreti vseh Habsburških vladarjev v Kranjske, katere vse so lepo narisali pod vodstvom prof. Globočnika učenci sami. Dijaki so se mej tem spet v lepih skupinah postavili v prostornej veži. Ko pride cesar iz telovadnice, pozdravijo ga dijaki z znano Försterjevo slovensko slavnostno pesnijo in cesar postoji, da se spôje vsa pesen, potem direktorju Mrhalu izreče Svojo Najvišjo zadovoljnost o vsem, kar je opazil na tem zavodu ter se odpelje burno in navdušeno pozdravljan od dijakov, profesorjev in mnogoštevilno zbranega občinstva. — Tudi minister grof Taaffe je ponavlja izrekel svoje veselje o prekrasnem in v sanitarnem oziru izvrstnem realnem poslopju, o bogatih zbirkah učnih pripomočkov itd. Natančno je povpraševal pri posameznih gg. profesorjih o številu in narodnosti učencev, o učnih uspehih, o učenem jeziku itd. Ko mu je neki profesor rekel, da je slovenščina obligatna samo rojenim Slovincem, zanimal se je zato, če se tudi Neslovenci učijo kaj slovenščine. Vsem skupaj se je Nj. Veličanstvo na realki mudilo čez 1 uro, dasi je bilo iz početka samo nekoliko minut odločenih za ta pohod. Vse pa je očarala izredna prijaznost in ljubeznivost Nj. Veličanstva.

— (Habsburška slavnost v I. mestni petrazredni deški ljudski šoli v Ljubljani) vršila se je 11. t. m. po slovesni sv. maši v št. Jakobski cerkvi zjutraj ob 9. uri v licealnem poslopju, v sobi III. tečaja c. kr. učiteljskega po tem le vzporedju: 1. Cesarska pesen. 2. Ogovor voditeljev. 3. „Šolska mladina o šeststoletnici,“ pesen, besede A. Praprotnikove, napev L. Belarjev. 4. Deklamacija: Presvitli cesar v Ljubljani, (po obliki narodne pesni). 5. Avstrija moja, pesen Kersnikove, napev A. Nedvedov. 6. Deklamacija: Der Kinder Habsburg-Fest. 7. Mein Vaterland, pesen. 8. Moj dom, (Tam kjer beli so snežniki), pesen. 9. Cesar-ska pesen. (Sklep.) — Potem delila se je učencem knjižica: Habsburški rod; spomenica, da je minulo 600 let, kar je Kranjska združena s preslavno Habsburško vladajočo rodovino (Iv. Tomšič), „Šolska mladina o šeststoletnici“ in vsakemu učencu lepa svetinja v spomin šeststoletne zveze dežele Kranjske s presvitlo vladarsko rodovino Habsburško (1283). Pri tej lepej svečanosti so razen učiteljstva bili tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik vitez L. Gariboldi in mestna odbornika gg. dr. Drag. Bleiweis vitez Trsteniški in Iv. Hribar.

— (Cesar) poklonil je Mariborskemu knezoškofu Stepišniku naprsni križec z briljanti (pectorale) v vrednosti 8000 gold.

— (Ministerski predsednik grof Taaffe) odpeljal se je preteklo noč na Dunaj.

— (Na Grosupljem) pod Ljubljano obesila se je včeraj 20letna kmetijska deklica iz same žalosti, ker je neso pustili v Ljubljano, da bi videla cesarja.

Zahvala.

Slavnemu krajnemu šolskemu svetu, sl. voditeljstvu tukajšnje pivovarne, č. gospej in gospodičini Demšer-jevej, ki sta izvolili pripraviti in prirediti jedila ter sploh vsem, ki so omogočili, da se je naše četverorazrednice šolska mladež tako dostojno pogostiti mogla, izreka v nje imenu najsrčnejšo hvalo.

učiteljstvo.

Senožec, v 12. dan julija 1883.

Dunajska borza

dné 13. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 75	kr.
Srebrna renta	79 „ 50	„
Zlata renta	99 „ 25	„
5% marcna renta	93 „ 50	„
Akcije narodne banke	838 „ —	„
Kreditne akcije	295 „ 30	„
London	119 „ 95	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	9 „ 50	„
C. kr. cekini	5 „ 65	„
Nemške marke	58 „ 50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 119 „ 25	„
4% državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ —	„

4% avstr. zlata renta, davka prosta.	99	10
Ogrska zlata renta 6%	120	10
" " 4%	88	65
" papirna renta 5%	87	10
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	170
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	108
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	223

Deželna
Rogaška
slatina.

Uspešni lek za želodčne bolezni. Naj-prijetnejša hladilna pijača. V znanih originalnih in novih elegantnih Bordeaux-steklenicah po 1 in 1/2 litra. Dobiva se v vseh večjih prodajalnicah in restavracijah. Glavna zaloga pri gg. bratih Mayer na Dunaji, Josipu Hoffmann-u v Budapešti, Ertl-u & Krepesch-u v Gradcu in pri vodstvu v Slatini. (109—6)

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE
LE HOUBLON
Francoski fabrikat.
PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

Cawley & Henry
Propriété du Brevet
CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS

Marijinceljske
kapljice za želodec,
nepreprečno izvrstno zdravilo zoper vse bo-
lezni v želodci,



in nepreprečno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdelo sapo, napihnje, kislota podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vrani, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešimovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmi. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Škofjeli: lekar Karol Fabiani.

Svaritevi! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavrtku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravično varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nima-
jo teh znakov istinitosti, naj se zavrnejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaj takoj n-
znani, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—96)

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

mareno pivo

v zabojih po 25 in 50 steklenic
se dobiva iz (83—23)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

V „NARODNI TISKARNI“
v Ljubljani
je izšel in se dobiva *Turgenjev* roman: *NOTA*. Preložil
M. Mitterth. Ml. 8°, 32 pol. Cena 10 kr.

Za znižano ceno
se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznanske knjige:

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, fran-
coski spisal Viktor Chervinicz, poslovenil Davorin Hostnik.
V. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski
spisal H. Henire, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in
država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslo-
venil Davorin Hostnik. V. zvezek, ki obsega: 15 kr.
Za oba zvezka naj se priloži še 10 kr. poštnine, za jeden
zvezek 5 kr., za „Nova“ pa 10 kr.

HENRIK LANZ na DUNAJI,

III. Hintere Zollamtsgasse 13 a.

Specijalitete:

Parni mlatilni stroji in lokomobili od 2 do 8 konj-
skih močij. Mlatilnice ročne in s konjskim vlačil-
lom (1 do 6 konj). Rezalnice za krmo, mlinci na
debelo moko itd.

Najnovejše konstrukcije, najboljši sistemi, nizke cene.

Razpečanih že 100.000 tacih strojev.

Ilustrovani katalogi gratis in franko.

Iščajo se izvedeni, pošteni agenti in prekopci.

Zastopstvo in stroji na ogled v razstavi v Ljub-
ljani od 12. do 17. julija. (456—2)

Devet medalij.

BUDIMSKA

RÁKÓCZY
grenócio,

katero so analizovali in označili deželna akademija v Budim-
pešti, profesor dr. Stölzel v Monakovem, profesor dr. Hardy
v Parizu in profesor dr. Tichborne v Londonu, priporočajo
profesor dr. Gebhardt v Budimpešti, profesor dr. Zeissel na
Dunaji in druge medicinske kapacitete zaradi njegove bo-
gate vsebine lithiona; posebno uspešno se uporablja pri trdo-
vratnih boleznih prebavnih organov in zaradi vode ter
se pred vsemi znanimi grenócijskimi poseben izredno priporoča.
Dobiva se po vseh lekarnah in prodajalnicah mine-
ralnih vod, vedno na novo natočena. Prosi se, da se
zahteva izrečno Budimska Rákóczy. (300—9)

Lastniki bratje Loser v Budapešti.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz 5,
v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

frank. 79,368.882-80

Društvena aktiva	frank. 79,368.882-80
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 30. junija 1881	15,412.821-75
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru- štva (1848) več kot.	128,300.000-—
V slednji dvanajstmesecni poslovalni periodi uložilo se je pri društvu za	67,185.575-—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 25 letih na uloženi ponudbah več kot.	1,077,022.110-—

Prospecte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje
pri Val. Zeschkotu. (162—5)

Naznanilo.

Jedno zastopstvo za Kranjsko

originalnih

**HOWE-, SINGER-, WHEELER & WILSON in GROVER
& BAKER-jevih šivalnih strojev**

je pri podpisanem.

Cene in način plačevanja cenejši in mnogo ugodnejši kakor pri vsakem dru-
gem konkurentu jednake vrste s slabo ponarejenimi in nikakor trpežnimi stroji.

Razven rečenih šivalnih strojev imam tudi jako elegantne specijalitete ino-
zemskih strojev, tudi jamčenih za 5 let, in jih morem vzlic povišanej uvoznini, dokler
jih je še kaj, prav ceno oddajati.

Potrti in nerabljeni šivalni stroji zaračunijo se pri nakupu novih ter se po-
pravljajo in snažijo stroji vsake vrste.

Sukanec, svila, šivanke, olje za stroj, njega posamični deli itd.

dobiva se vedno v mnogi izberi najceneje.

Zaloga F. WERTHEIM-ovih blagajnic,

ki se prodajejo po najnižjih fabriških cenah.

Z vsem spoštovanjem

(438—2)

FRAN DETTER,

v Ljubljani, Glavni trg št. 168, na vogalu železnega mostu.